

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 1XEObd/11/2020
Identifikačné číslo spisu: 4306204611
Dátum vydania rozhodnutia: 28.10.2020
Meno a priezvisko: JUDr. Miroslava Janečková
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2020:4306204611.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v exekučnej veci oprávnenej POHOTOVOST', s.r.o., so sídlom Pribinova 25, 811 09 Bratislava, IČO: 35 807 598, proti povinnému F. B., narodenému X. F. XXXX, s registrovaným trvalým pobytom Š.E. R. XX, XXX XX J., o vymoženie 963,95 eur s príslušenstvom, vedenej na Okresnom súde Levice pod sp. zn. 9Er/355/2006, o dovolaní oprávnenej proti uzneseniu Krajského súdu v Nitre č. k. 6CoE/105/2014-59 z 29. júla 2014, takto

rozhodol:

- I. Návrh oprávnenej na prerušenie dovolacieho konania z a m i e t a .
- II. Dovolanie oprávnenej o d m i e t a .
- III. Povinnému n e p r i z n á v a náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1 Okresný súd Levice (ďalej aj „súd prvej inštancie“) uznesením č. k. 9Er/355/2006-25 zo 14. októbra 2011 zamietol žiadosť oprávnenej na zmenu súdneho exekútora, exekúciu vyhlásil za neprípustnú a zároveň zastavil a oprávnenej uložil povinnosť uhradiť súdnemu exekútorovi JUDr. Vladimírovi Sucháčkovi trovy exekúcie vo výške 93,56 eur do troch dní od právoplatnosti tohto rozhodnutia. Vychádzal zo zistenia, že exekúcia v predmetnej veci je vedená na základe exekučného titulu - notárskej zápisnice, ktorej skutkovým a právnym základom je zmluva o úvere, uzavretá dňa 28.06.2005 medzi oprávnenu a povinným, ktorou sa oprávnená ako veriteľ zaviazala poskytnúť povinnému úver a povinný sa zaviazal poskytnutú sumu vrátiť zvýšenú o poplatok v pravidelných mesačných splátkach. V predmetnej notárskej zápisnici povinný, zastúpený na základe písomného splnomocnenia uvedeného v zmluve o úvere advokátom Mgr. Tomášom Kušnírom, uznal záväzky vyplývajúce z uvedenej zmluvy a vyjadril súhlas s vykonateľnosťou notárskej zápisnice ako exekučného titulu podľa § 41 ods. 2 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 233/1995 Z.z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov v znení účinnom v čase rozhodovania súdu (ďalej len „Exekučný poriadok“). Takéto splnomocnenie za účelom uznania dlhu je podľa názoru súdu prvej inštancie v rozpore s ustanovením § 22 ods. 2 Občianskeho zákonníka (zastupovať iného nemôže ten, ktorého záujmy sú v rozpore so záujmami zastúpeného), a preto absolútne neplatné. Vzhľadom na

neplatnosť splnomocnenia, ktorým došlo k uznaniu záväzku povinného a zároveň aj k určeniu lehoty na plnenie, je zrejmé, že predmetná notárska zápisnica nemôže byť exekučným titulom oprávňujúcim viesť voči povinnému nútený výkon v nej vymedzenej povinnosti. S poukazom na to, že v predmetnej exekúcii sa vyskytol dôvod znemožňujúci jej pokračovanie, súd prvej inštancie podľa § 57 ods. 1 písm. g/ Exekučného poriadku exekúciu vyhlásil za neprípustnú a zároveň zastavil.

2 Na odvolanie oprávnenej Krajský súd v Nitre (ďalej aj „odvolací súd“) uznesením č. k. 6CoE/105/2014-59 z 29. júla 2014 rozhodol tak, že napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie v jeho zastavujúcej časti potvrdil a v zamietajúcej časti odvolanie oprávnenej odmietol. Ďalším výrokom zamietol návrh oprávnenej na prerušenie konania. Odvolací súd sa stotožnil s názorom súdu prvej inštancie, že splnomocnenie Mgr. Tomáša Kušníra na spísanie notárskej zápisnice ako exekučného titulu je neplatné. Zdôraznil, že splnomocnenie je uvedené v predtlačí zmluvy o úvere, v dôsledku čoho povinný nemal možnosť túto skutočnosť zmeniť, resp. ovplyvniť a už podpisom zmluvy sa vopred vzdal práva namietať akúkoľvek skutočnosť týkajúcu sa predmetnej zmluvy a svojho záväzku. Keďže z predmetného splnomocnenia nie je možné zistiť konkrétny rozsah oprávnení zástupcu, nedá sa posúdiť, či splnomocnenec konal v medziach oprávnenia zastupovať a či tým vznikli práva povinnosti priamo splnomocniteľovi. Poukázal tiež na to, že v čase spísania notárskej zápisnice ako exekučného titulu už musí (uznávaný) právny záväzok existovať. Ak v čase uzavretia dohody o plnomocenstve neexistoval dlh a nebola známa ani jeho výška, potom povinný nemohol v tom čase realizovať svoje právo (ne)uznať dlh a nemohol ani splnomocniť inú osobu na uznanie dlhu. Napokon odvolací súd poukázal aj na rozpor záujmov povinného a Mgr. Kušníra, ktorý bol na základe plnomocenstva zo dňa 2.01.2004 právnym zástupcom oprávnenej. Na základe uvedeného dospel odvolací súd k záveru, že notárska zápisnica nespĺňa požiadavky uvedené v § 41 ods. 2 písm. c/ Exekučného poriadku, lebo notársku zápisnicu ako exekučný titul možno spísať iba s povinnou osobou, prípadne s osobou, ktorej povinný udelil na tento prípad špeciálne plnomocenstvo. Keďže v notárskej zápisnici absentuje podstatná náležitosť (výslovný súhlas povinnej osoby s vykonateľnosťou a exekúciou), nejde o spôsobilý exekučný titul, a súd prvej inštancie rozhodol správne, keď exekúciu vyhlásil za neprípustnú a zároveň ju zastavil. Preto odvolací súd v týchto výrokoch napadnuté rozhodnutie ako vecne správne potvrdil podľa § 219 ods. 1 zákona č. 99/1963 Zb. Občianskeho súdneho poriadku v znení účinnom do 31. decembra 2014 (ďalej aj „OSP“).

3 Uznesenie odvolacieho súdu napadla oprávnená dovolaním, v ktorom uviedla, že: 1. súdy oboch inštancií rozhodli „nad rámec zverenej právomoci“ (§ 237 písm. a/ OSP), 2. ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania (§ 237 písm. b/ OSP), 3. súdy opätovne konali vo veci, v ktorej sa už právoplatne rozhodlo (§ 237 písm. d/ OSP), lebo vykonateľnosť exekučného titulu už bola právoplatne posúdená pri poverení súdneho exekútora, aby vykonal exekúciu, 4. oprávnenej sa odňala možnosť konať pred súdom (§ 237 písm. f/ OSP) tým, že súdy nezohľadnili jej námietky, konali bez pojednávania a dokazovania a nerešpektovali jej právo na to, aby jej právna vec bola rozhodovaná na základe správneho právneho základu, súčasťou ktorého je aj výklad práva Európskej únie, 5. konanie súdov je postihnuté inou vadou, majúcou za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 241 ods. 2 písm. b/ OSP) a 6. napadnuté rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ OSP). Oprávnená (ďalej aj „dovolateľka“) žiadala, aby dovolací súd zrušil napadnuté uznesenie odvolacieho súdu a tiež ním potvrdené uznesenie súdu prvej inštancie a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie. Zároveň žiadala, aby bolo dovolacie konanie prerušené podľa § 109 ods. 1 písm. c/ OSP a Súdnemu dvoru Európskej únie boli predložené prejudiciálne otázky, ktoré bližšie špecifikovala v podanom dovolaní. Oprávnená súčasne navrhla odložiť vykonateľnosť dovolaním napadnutého uznesenia odvolacieho súdu, argumentujúc tým, že napadnuté uznesenie vykazuje tak závažné právne nedostatky, že jeho výkon v prostredí právneho štátu je vylúčený.

4 Zo spisu vyplýva, že dovolanie oprávnenej bolo podané 13. októbra 2014. Dňa 1. júla 2016 nadobudol účinnosť zákon č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej aj „CSP“), ktorý v ustanovení § 473 zrušil zákon č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov. Podľa prechodného ustanovenia § 470 ods. 1 CSP, ak nie je ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti. Právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, zostávajú zachované. Konanie začaté do 30. júna 2016 na

vecne, miestne, kauzálne a funkčne príslušnom súde podľa predpisov účinných do 30. júna 2016 dokončí súd, na ktorom sa konanie začalo (§ 470 ods. 4 CSP). S účinnosťou od 1. júla 2016 bol tiež novelizovaný Exekučný poriadok (zákonom č. 125/2016 Z.z. o niektorých opatreniach súvisiacich s prijatím Civilného sporového poriadku, Civilného mimosporového poriadku a Správneho súdneho poriadku a o zmene a doplnení niektorých zákonov), keď za § 9 boli vložené nové § 9a a § 9b, ktoré upravujú použitie ustanovení Civilného sporového poriadku v exekučnom konaní. Podľa § 9a ods. 1 Exekučného poriadku, ak to povaha veci nevyklučuje, v konaní podľa tohto zákona sa primerane použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku. Podľa § 9a ods. 4 Exekučného poriadku, na účely tohto zákona sa pojmy strana a spor vykladajú ako účastník konania a konanie podľa tohto zákona, ak z povahy veci nevyplýva inak.

5 Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd funkčne príslušný na dokončenie predmetného dovolacieho konania (ďalej aj „dovolací súd“), ktoré sa začalo do 30. júna 2016 (§ 470 ods. 4 CSP), po zistení, že dovolanie podala včas účastníčka exekučného konania, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), a v mene ktorej koná poverená zamestnankyňa s vysokoškolským právnickým vzdelaním druhého stupňa (§ 429 ods. 2 písm. b/ CSP), najskôr skúmal, či je dôvodný návrh oprávnenej na prerušenie dovolacieho konania podľa § 109 ods. 1 písm. c/ OSP.

6 V zmysle návrhu oprávnenej mal dovolací súd predložiť Súdnemu dvoru Európskej únie na rozhodnutie prejudiciálne otázky nasledovného znenia: „Je možné za neprijateľnú zmluvnú podmienku považovať aj jednostranný právny úkon spotrebiteľa, ktorý má možnosť kedykoľvek odvolať a ktorým dobrovoľne splnomocnil fyzickú osobu na spísanie notárskej zápisnice ako exekučného titulu, teda aby v jeho mene uznal v rámci zmluvy o úvere dlh do výšky vzniknutej pohľadávky a jej príslušenstva, a na tomto základe zamietnuť exekúciu pohľadávky plynúcej z tejto zmluvy? Je v súlade s čl. 17 a čl. 47 Charty základných práv Európskej únie také rozhodnutie vnútroštátneho súdu, ktoré aplikujúc vnútroštátne procesné aj hmotnoprávne ustanovenia s odkazom na smernicu 93/13/EHS zabráni reálnej vymožiteľnosti existujúcej pohľadávky veriteľa voči spotrebiteľovi?“

7 Svoj návrh na prerušenie dovolacieho konania oprávnená odôvodnila tým, že Súdnemu dvoru Európskej únie by mala byť daná príležitosť posúdiť exekučné konanie, týkajúce sa záväzkových vzťahov v rámci spotrebiteľských zmlúv, komplexne tak, aby účastníci konania boli zbavení právnej neistoty vyplývajúcej z doterajšieho výkladu únieového práva a následnej aplikácie vnútroštátnymi súdmi Slovenskej republiky.

8 Obligatórne prerušenie konania na účely podania prejudiciálnych otázok Súdnemu dvoru Európskej únie upravuje aj Civilný sporový poriadok, a to v ustanovení § 162 ods. 1 písm. c/, podľa ktorého súd konanie preruší, ak podal návrh na začatie prejudiciálneho konania pred Súdnym dvorom Európskej únie podľa medzinárodnej zmluvy, t. j. podľa článku 267 Zmluvy o fungovaní Európskej únie (pôvodný článok 234 Zmluvy o založení Európskeho spoločenstva). Podľa § 438 ods. 1 CSP je toto ustanovenie možné primerane aplikovať aj v dovolacom konaní.

9 K podobnému návrhu oprávnenej na prerušenie dovolacieho konania sa už Najvyšší súd Slovenskej republiky vyjadril vo viacerých iných skutkovo a právne obdobných právnych veciach, v ktorých tá istá oprávnená vystupovala v procesnom postavení dovolateľky. Ako príklad je možné uviesť uznesenia z 22. augusta 2013, sp. zn. 4Cdo/24/2013, z 21. augusta 2013, sp. zn. 5ECdo/40/2013, z 26. júla 2013, sp. zn. 2ECdo/63/2013, z 9. júla 2013, sp. zn. 4Cdo/326/2012 a z 3. júla 2013, sp. zn. 3Cdo/34/2013, na ktoré dovolací súd v podrobnostiach poukazuje s tým, že s právnymi závermi v nich vyjadrenými sa stotožňuje aj v preskúmvanej veci, pre účely ktorej opakuje, že Súdny dvor Európskej únie má právomoc vydať rozhodnutie o prejudiciálnych otázkach, ktoré sa týkajú: a/ výkladu zmlúv; b/ platnosti a výkladu aktov inštitúcií, orgánov alebo úradov alebo agentúr Európskej únie. Pokiaľ ale procesný postup súdov vo veci, v ktorej sa navrhuje prerušenie konania podľa § 162 ods. 1 písm. c/ CSP, má podklad v aplikácii vnútroštátneho práva, nie je žiadny dôvod pre prerušenie konania. Dovolací súd vzhľadom na to nedôvodný návrh oprávnenej na prerušenie dovolacieho konania zamietol.

10 V ďalšom dovolací súd bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP časť vety pred bodkočiarkou)

skúmal, či oprávnenou podané dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, ktoré je prípustné napadnúť týmto opravným prostriedkom.

11 Vzhľadom na prechodné ustanovenie § 470 ods. 2 CSP, podľa ktorého právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, zostávajú zachované, dovolací súd prípustnosť dovolania oprávnenej posudzoval v zmysle ustanovení § 236 a nasl. Občianskeho súdneho poriadku v znení účinnom do 31. decembra 2014, teda procesnej úpravy platnej a účinnej v čase, keď oprávnená toto dovolanie podala. S prihliadnutím na dátum podania dovolania (13. októbra 2014) dovolací súd pri skúmaní prípustnosti dovolania oprávnenej neaplikoval ustanovenia novely Občianskeho súdneho poriadku uskutočnenej zákonom č. 353/2014 Z.z., ktorý nadobudol účinnosť 1. januára 2015, konkrétne ustanovenie § 237 ods. 2 OSP, podľa ktorého dovolanie podľa § 237 ods. 1 OSP nie je prípustné proti rozhodnutiu v exekučnom konaní podľa Exekučného poriadku. Dovolací súd napriek absencii prechodného ustanovenia k úpravám účinným od 1. januára 2015, v zmysle ktorého by právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali pred nadobudnutím účinnosti predmetnej novely, mali ostať zachované, považoval tento svoj postup za súladný s ochranou legitímnych očakávaní dovolateľky (ako súčasti práva na spravodlivý proces), že spôsob prejednávania jej dovolania sa bude riadiť právnou úpravou platnou v čase začatia dovolacieho konania.

12 V danom prípade ide o dovolanie podané v obdobnej veci, aká už bola aspoň v piatich prípadoch predmetom konania pred dovolacím súdom na základe skoršieho dovolania tej istej dovolateľky - viď konania vedené na Najvyššom súde Slovenskej republiky pod sp. zn. 1Oboer/291/2013, 1Oboer/216/2014, 1Oboer/235/2014, 1Oboer/258/2014 a 1Oboer/277/2014. Dovolací súd sa s odôvodneniami rozhodnutí, ktoré boli vydané v týchto konaniach, v celom rozsahu stotožňuje, poukazuje na ne, a preto ďalšie dôvody už neuvádza (§ 452 ods. 1 CSP).

13 Vzhľadom k tomu, že v dovolacom konaní sa nepotvrdila existencia procesných väd tvrdených dovolateľkou (§ 237 písm. a/, b/, d/, f/ OSP) a nevyšli najavo ani iné vady konania uvedené v § 237 OSP, pričom prípustnosť dovolania nevyplýva ani z § 239 OSP, dovolací súd podľa § 447 písm. c/ CSP odmietol dovolanie oprávnenej ako dovolanie, ktoré smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je dovolanie prípustné.

14 Keďže dovolací súd zamietol návrh oprávnenej na prerušenie dovolacieho konania a odmietol dovolanie oprávnenej ako neprípustné, je neopodstatnený tiež návrh oprávnenej na odklad vykonateľnosti napadnutého uznesenia podľa § 444 ods. 1 CSP a dovolací súd nie je povinný o ňom rozhodnúť osobitným výrokom (k uvedenému porovnaj uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 31. marca 2016, sp. zn. 3Cdo/616/2015).

15 Povinnému ako úspešnému účastníkovi dovolacieho konania vznikol voči oprávnenej nárok na náhradu trov dovolacieho konania (§ 255 ods. 1 CSP v spojení s § 453 ods. 1 CSP). Keďže však podľa obsahu spisu povinnému v tomto konaní preukázateľne žiadne trovy nevznikli, Najvyšší súd Slovenskej republiky v súlade s článkom 17 základných princípov Civilného sporového poriadku, zakotvujúcim procesnú ekonómiu, povinnému náhradu trov dovolacieho konania nepriznal (k uvedenému porovnaj uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 28. februára 2018 sp. zn. 7Cdo/14/2018, publikované v Zbierke stanovísk NS a rozhodnutí súdov SR ako R 72/2018).

16 Rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný žiadny opravný prostriedok.